

Med Hensyn til §§ 54, 55 og 56 har Udvalget Intet fundet at bemærke.

Justitsministeren: Den Virkning, som i Lyendeforholdet den ene Parts Død skal have, er omtalt i Udkastets §§ 42—43. Der skjælnes imellem, om det er Lyendet eller Huusbonden, der døer. Naar Lyendet døer, forstaaer det sig af sig selv, at Ingen kan være pligtig til at indtræde i Lyendets Forpligtelser, da de ere aldeles personlige, og Lyendeforholdet maa altsaa ved Lyendets Død ganske ophøre; der opstaaer da blot det Spørgsmaal, for hvor lang Tid Huusbonden skal være pligtig til at betale Løn til Lyendets Arvinger. Den Regel, der med Hensyn dertil er foreslaaet i § 42, er allerede vedtaget af det høitærede Thing; man har fundet det billigt, at der skulde betales Løn til Lyendet til Dødsdagen, dog saaledes, at, hvis Lyendet tidligere end denne indtraf var betaget Evne til at tjene, skulde dets Arvinger ikke kunne forlange Løn for længere Tid, end den, det virkelig havde tjent. Naar paa den anden Side Huusbonden døer, saa kan man ikke antage den samme Regel, som naar Lyendet døer, nemlig at Lyendeforholdet strax skulde ophøre; det vilde være en ubillig Regel baade mod Huusbondens Bo og mod Lyendet. De væsentligste Forpligtelser, som paaligge Huusbonden, angaae jo ogsaa hans Formue, — han skal udrede til Lyendet Løn, Kost osv. — og da nu i Reglen alle Formuesforpligtelser gaae over paa Boet eller hans Arvinger, hvo de end ere, saa maa ogsaa slige Forpligtelser mod Lyendet gaae over paa hans Arvinger eller paa Boet. Den Regel, som man altsaa vilde komme til, naar intet Særligt bestemmes i Loven, er den, at Contracten er bindende for Boet ganske paa samme Maade, som den var bindende for Huusbonden; Boet maatte altsaa opstige Contracten til den i Contracten vedtagne Fardag eller den sædvanlige Fardag, og indtil den indtræder, maatte det betale Lyendet de contractmæssige Præstationer. Imidlertid ansees det dog for ret og billigt, at der gjøres en vis Modification i denne Regel, en Modification, som ikke ligger i Forholdet, naar det betragtes som en blot Formuescontract fra Huusbondens Side. Man maa altsaa see at

finde en Regel, der tager Hensyn saavel til den ene som den anden Part; jeg har troet, at et saadant billigt Hensyn vilde blive taget, naar man betragter Dødsfaldet som en Opstiggelse. Ofte maae nemlig begge Parter ønske at komme fra hinanden, og det uden at der maaskee strax tænkes paa at opstige Contracten, uagtet Opstiggelsesdagen maatte staae nær forhaanden, og derfor har jeg meent, at Dødsfaldet kunde betragtes lige med en Opstiggelse. Naturligviis staaer det Parterne frit for, hvis de ønske at blive sammen, da at fornye Contracten. Dersom imidlertid Opstiggelsestiden skulde nylig være gaaet forbi, efter de sædvanlige Contracter, der indgaaes paa et halvt eller maaskee paa et heelt Aar, troer jeg, at den nævnte Regel maaskee kunde blive byrdefuld for Boet. Det kan hændes sig, at Boet ikke har Brug for Lyendet og derfor kunde ønske noget tidligere at blive Lyendet qvit mod at betale, hvad der kan ansees at være en billig Erstatning for det, og derfor er der til Slutningen af Paragraphen tilføjet den Modification, at, naar Dødsfaldet indtræder mellem en Opstiggelsesdag og Skiftedagen, da kan Boet ogsaa affædige Lyendet mod at udrede de Præstationer, der nævnes i § 51, som er ordentligviis Løn indtil Skiftetid, og Kostpenge, dog kun for høist 8 Uger. Det erede Udvalg har foreslaaet en anden Regel, idet det nemlig har meent, at det, som saaledes foreslaaes i Udkastet, kunde blive for byrdefuld for Boet. Boet har ofte Brug for Lyendets Tjeneste, og Udvalget har derfor meent, at Boet maatte være berettiget til at fordrø Contracten opfyldt af Lyendet, indtil Skiftetiden kommer efter lovlig Opstiggelse, dog med den Modification, at, naar Contracten var indgaaet for mere end eet Aar, skulde den ikke ansees bindende for længere Tid end et Aar fra den Tid, den var stiftet; dersom Boet derimod ikke havde Brug for Lyendets Tjeneste, saa skulde Boet være berettiget til inden en vis kort Tid, inden en Maaned, at affædige Lyendet mod at udrede en vis Erstatning, nemlig 3 Maaneders Løn og Kostpenge for 8 Uger. Jeg kan ikke være enig i dette Udvalgets Forslag. Det indeholdes under de to Afstemningspuncter, Nr. 129 og 130, men disse